

KALAPUTXI

Mutrikuko herri-aldizkaria
2024ko ekaina - 250 zkia.

Jose Pablo Arriaga

Orekaren islada zizelkatzen

MERKATU PLAZA BERRITZEN • INGURUMENAREN ALDEKO URRATSAK
PORTUKO KUKAIÑAK ETA GALBAIXOKO ARBOLIA
INSTITUTUKO IKASLEAK: ERASMUS ETA SALOU

Jatetxea eta erretegia

*jatordu gozoenak
ikuspegi onenean*

eguneko
menua

GALDONAMENDI

IBARPLAS

• LEIHOAK • ATEAK •

Itziarko Poligonoa, C5
20829 ITZIAR
Tel: 943 19 92 26

www.ibarplas.com
email: ibarplas@ibarplas.com

«MODERNOAK» GINELAKOAN

“Modernoak”, aurrerakoia, errespetuz jokatzeko dugunak...

Herriko gazte bat Erdiko kalean behera doala emakume heldu batekin elkartu da. Elkar besarkatu, apur batean hizketan egon eta bakoitzak bere bidetik jarraitu du. Handik gutxira emakumea beste emakume ezagun batekin elkartu da, eta hark honakoa esan dio: «Kontuz! Gazte horrek bere gaixotasuna itsatsiko dizu eta!». Hau da, gazte horrek bere sexu berekoak gustuko omen dituelako.

Gurasoek, alabak neskalaguna duela jakitean: haserreak, ezin ikusiak, aurpegiera itsusiak, saihesten ahalegintzea edo aurpegira ez begiratzea... Denborak baretutakoa/konpondutakoa, beharbada, baina alabak eta bere bikoteak jasandakoa hor geratzen da (ezkutuan ibili beharra, bikote-harremana hautatzea...). Horrelakoak jakinda, ulergarria oraindik ere zenbaitek etxean esateko beldurra izatea.

Bikotekidearekin astebururako plana egiten hasi, landetxera deitu, eta izenak esatean bertakoak bikote-ohea hartzeko zailtasunak jarri dizkie. Eta gainera, bikoteak azalpenak ematen hasi beharra. Beste behin ere, nekeza eta etsigarria horrela ibili beharra.

Beheko plazan bi mutil elkarrekin dantzan. Ingurura begiratu eta zenbait begirada/aurpegi arraro, txutxu-mutxuren bat edo beste tarteko. Eta, dantzak emakumeen kontua diren uste ustel hedatua.

Gaztaroan, gelakideen irainak eta nazka aurpegiak jasan beharra. Bazterketa eta erasoren bat ere bai, batzuek. Orain, pintaketak.

Norbere nahiak azaleratzeko oztopo gutxiago izateko asmoz, herritik irten beharra; hiriburu batera, eta askotan, beste lurralde

batera. Anonimotasun bila. Gero, zer eta... 2024an ere herrira itzultzean askorik ez dela aldatu ikusteko. Gizarteak eraikitako eskemen barruan sartu ezean, seinalatuta edota markatuta.

Zuri baloia, zuri panpina, zuri super heroia (gizonezkoa, noski), zuri jostailuzko sukaldea, zuri arrosa eta beste urdina. Orain, denei pantaila («hezitzailea»); zuri printzesen marrazki bizidunak, eta zuri...

Eta, komunera joan eta... zu horra eta bestea hara. Oraindik horrela gabiltza.

Salbuespenak salbuespen izango dira, baina orokorrean ikus-entzunezkoetatik sartzen diguten horretan arreta jarrita ere, benetan arduratzeko edukiak aurki ditzakegu. Kirola egitea zalantzan jarri gabe (betiere, neurrian eginda bada), honakoa da azkenaldian saltzen digutena: gihar puztuak («kroasan» erara) eta tatuajeak jositako gorputzak, alde batetik; eta ebakuntzez puztutako ezpain-bularrak, bestetik. Eta azalera itsatsitako arropa, lehertzeko zorian. Horiek, egungo gazte askorentzako ereduak. Osasunetik urrun (buru-osasunetik, zer esanik ez). Eta pantailetan erakusten digutena gutxi ez, eta eskaintza-iragarki panel edota mural erraldoiak ere jarri dituzte zenbait lekutan. Bi eredu horietatik urruntzen dena: makala, arraroa, berezia, egunean ez dagoena, marikoia, lesbiana... (Inor mintzeko asmorik gabe aipatutako adibidea, pantailetan sarriegi ikusten dena erreferentziatzen hartuta).

Aurrera joan beharko ginelakoan, eta gero eta konplexu eta (auto)gorroto gehiago sumatzen dut kasu batzuetan. Gure inguruan, beharbada, ez horrenbeste, baina argi! Ezjakintasuna ausarta dela diote, eta bortizkeriarako bide ere bai zenbaitetan.

Egoeraz jabetu, eta ez dezagun mundu hori elikatu, mesedez!

Argitaratzailea

Karenka Komunikazio Elkartea
Barrenkale 12, behea
20830 Mutriku

Tel. 635 748 393

e-posta aldizkaria@kalaputxi.eus

Webgunea: www.kalaputxi.eus

Bloga www.kalaputxi.blogspot.com

Laguntzailea **Mutrikuko Udala**

Kolaboratzaileak

Josu Larrañaga,
Inhar Mutiozabalu

Tirada 2.200 ale

Lege Gordailua SS-787/01

ISSN 1579-4792

Inprimategia **EUSKALINPRI**

Banaketa **Kalaputxi**

Kalaputxi Herri-Aldizkarixak
Mutrikuko Udalaren dirulaguntza
jasotzen du:

Mutrikuko Udala

ESKOLA PUBLIKOA DA BIDEA!!!!

Aurtengo aurrematrikula kanpaina otsailaren 13tik 24ra bitartean izan zen. Epe horren barruan, Mutrikuko 25 familiak, Goizeko Izarra Ikastola ikastetxe publikoan eman zuten izena. Gurasoak lasai geratu ziren, umeak apuntatuta eta paper guztiak entregatuta.

2024ko martxoaren 12an onartuen eta ukatuen behin behineko zerrenda agertu zenean, lehenengo ezustekoa izan genuen: ikasle bat Samiela ikastetxera bideratua izan zen. Ikasle horrek, anai-arreba bat Goizeko Izarran matrikulatua zuela argudiatuz, berehala erreklamazioa jarri zuen familiak onartua izan zedin. Beste 24 ikasleak, onartuen zerrendan zeuden.

2024ko apirilaren 26an behin betiko zerrendak argitaratu ziren, eta hemen bigarren ezustekoa: familiak jarritako erreklamazioa onartua izan zen eta Samielara bideratutako ikaslea Goizeko Izarran onartua izan zen berriro, baina, honen ordez, beste ikasle bat bideratu zuten Samielara.

Azalpenak eskatzen hasi ziren zuzendaritzatik, eta batetik eta bestetik informazioa jasoz, Gipuzkoako Lurralde Ordezkararen atea jotzea izan zen azken bidea. Eta hemen hasten da gure haserrea.

Hezkuntza Lege berriak aipatzen duen zaurgarritasun indizea aitzakiatzat hartuta, eta familia baten nahia kontuan izan gabe, aukeratu ez duten beste ikastetxe batera bideratuak izan ziren. Zaurgarritasun tasa omen zen arrazoia, baina tasa hori berdintzea ez da lortu, bai ordea matrikulazio maila baxua duen ikastetxe kontzertatu bati ikasle bat gehitzea. Noiz arte jarraituko dute Eskola Publikoa aukeratzeko duten familien umeak batetik bestera mugitzen gelak kontzertatzeko helburuarekin?

Guraso Elkarte moduan, ezin onar genezake horrelako erabakirik eta Goizeko Izarra Ikastola ikastetxe publikoak, orain arte bezala, eskuak zabalik izango ditu bertako hezkuntza komunitateko partaide izan nahi duten familia guztientzat.

Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailari egiten diogun eskaera argia da: gure ikaslea bere familiak aukeratutako ikastetxean gelditzea; hau da, Goizeko Izarra Ikastola ikastetxe publikoan eskolarizatzea.

Gora Eskola Publikoa!

Eskola publikoa da bidea!

Saturran Guraso Elkarte

Kalaputxi aldizkariak irakurleen gutunak plazaratzen ditu.

Gutunak izen abizenekin bidaltzeko dira posta arruntez edo posta elektronikoz aldizkaria@kalaputxi.eus helbidera. Aldizkariak ez du zertan bere egin idatzien edukia.

ASKATASUNEZ ERABAKITZEKO ESKUBIDEA

Saturran guraso elkarteak, Goizeko Izarra Ikastola ikastetxe publikoko guraso elkarteak, astean zehar whatsapp bidez haserretik idatzitako prentsa-oharra zabaldu du. Eta Samiela ikastetxeko guraso, irakasle zein langileak erasotuak sentitu gara eta erantzun bat ematera behartuta ikusi dugu geure burua. Idatzitako gezurren zuzenketa publikoa eskatzen dugu.

Honako hau da gure erantzuna:

- Geuk ere bat egiten dugu duzuen haserrearekin, joan zen ikasturtean gure familiak egoera berdinean egon baitziren.
- Geuk ere erabakitze eskubidea aldarrikatzen dugu, eta Samielara derrigortuta etortzea ez da guk nahi dugun zerbaite.
- Guk ez dugu aukeratu ez gaituen familia presionatuko, ez diogu publizitate bidaliko, ez diogu beldurrik sartuko, ez diogu «borondate oneko gomendiorik» egingo, joan zen urtean egoera berdinean egon ziren gure familiek jasan behar izan zuten bezala. Nabarmenezkoa da gure familiek duten nortasuna, batez ere, joan zen udan jasandako presioaren ondoren.
- Bada bi urtez borrokan daramatzan familia bat gurera etorri nahi duena, eta lagatzen ez diotena.
- Zaurgarritasun-tasa ikastetxe bakoitzeko datu pribatua da, beraz ezin daiteke jakin berdintzea lortu den ala ez.
- Samiela ez da ikastetxe pribatu bat. Ikastetxe pribatuak negozioa dute helburu, dirua irabaztea. Gu itunduak gara, zerbitzu publikoa eskaintzen duen ikastetxe itundua, EAEn dauden beste eskola eredu batzuk bezala (Ikastolen Elkarte, Aice-Izea, EIB (Euskal Ikastola Batza), Ikasgiltza). Eusko Jaurlaritzatik jasotzen dugun diru guztia gure soldatak ordaindu eta gutxieneko baldintzak bermatzeko da.
- Gezurrea da Samielan 7 ikaslearekin gela berria zabaldu dutela. Gure gelak ituntzeko erabakia ez dugu guk hartzen, ez da gure eskumena; Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza sailak hartzen duen erabakia da.

Hainbat urtetan zehar Samiela itxi behar dela entzuten ari gara eta gezurrea da, horregatik ari gara beste hainbat gauzaren artean eraikinen eraberritze lanetan. Guk hemen jarraituko dugu beso zabalik guregan etorri nahi duten familientzat. Samiela ikastetxeko irakasleak eta langileak 18 mutrikuarrek osatzen dugu eta ez gara lege horrek sortutako gatazkaren erantzule.

Ez dugu nahi bi eskolen artean inongo gatazkarik sortzea. Gure seme-alaba eta ikasleak orain arte izan duten harreman ona izaten jarraitzea nahi dugu.

Gure eskaera ere bada familiek aukeratzeko duten ikastetxean matrikulatzea, ASKATASUNEZ ERABAKITZEKO ESKUBIDEA IZATEA.

Samiela Ikastetxeko familia guztia

DE
KA
LO
GO
A

Uda askeago bat goza dezagun! Erronkari heltzeko prest?

- 01 Jakinarazpenak isildu**
Ez egon mugikorraren menpe, zuk nahi duzunean begiratu mezuak.

- 02 Deitu**
Mugikorra telefono bat da, hitz egiteko erabil dezagun.

- 03 Mugikorra garbitu**
Beharrezkoak ez diren app-ak kendu.

- 04 Gauean deskonektatu**
22:00 — 08:00 artean itzali edo daturik gabe utzi.

- 05 Betiko baliabideak berreskuratu**
Ordularia, iratzargailua, agenda, egutegia...

- 06 Mugikorraren txokoa**
Aukeratu etxean mugikorrak uzteko eta kargatzeko txoko bat.

- 07 Helduok eredu gara**
Txiki eta gazteen eredu gara, guri begira zer ikasiko dute?

- 08 Klean altxa burua**
Begiratu zure ingurura, jendea agurtu...

- 09 Gozatu mugikorrak gabe**
Aurrez aurreko harremanak izan; jolastu, denbora pasa, partekatu, biz...

- 10 Deskonektatu eta deskantsatu**
Utzi mugikorra alde batera, gozatu benetako oporrez!

Mutrikuko garraiobideen ordutegi eta geltoki guztiak hemen:

www.kalaputxi.eus/garraioa

ODOL EMAILEAK, PERTSONA ETA ODOL BEHARREAN

Mutrikuko Odol Emaleen Taldetik 2022 eta 2023 urteetan gure herrian izandako odol emaleen inguruko informazioa jakinarazi digute. Datuak txarrak ez badira ere, azken urteetan jaitsi egin da odol emaleen kopurua eta odol-emateen kopurua ere bai. Ikerketek diotenez, komenigarria da biztanle kopuruaren % 4,5 adinako odol emateak izatea, hortaz, Mutrikun 239. Azken bi urteetan garapen hau eraman du odol-emateen kopuruak: 236-203-253-193-186. Datuak ikusita, 2024 urtean 212 odol-ematea lortzea jarri da helburu.

Odol emaleen inguruan, esan behar Mutrikun, kopuruz, odol emale kopuru egokia da-goela, 144 emailerekin —70 emakume eta 74 gizonezko—. Alabaina, datuek erakusten dute 48 urtetik beherako pertsonen odola behar dela adin-tarte guztiak modu egoki batean estaliko badira.

Gainera, Elkartetik adierazi dute borondatezko lanerako jendea behar dutela, odola ematearen inguruan dauden hainbat eta hainbat lan txikitan laguntzeko. Laguntzeko prestutasuna duenak odola emateko egunetan eta orduan Anbulatoriora hurbildu eta elkartekideei bere asmoak agertzea besterik ez.

Gipuzkoako Odol Emaleak

Bi hitzetan

OBEGO TALDEAK LEHENENGO DISKOA ATERAKO DU

Mutrikuko Rock Kolektibo-ko partaide den Obego taldea, diru bilketa edo Crowdfunding-a abiatu du beraien lehen diskoa kaleratu ahal izateko.

OBEGO, 2021ean Mutrikun sortutako taldea, lau gaztek osatzen dute: Unax, Jon, Eritz eta Unaik. Rock alternatiboan, edota stoner-rock musikan mugitzen dira.

Mutrikuarren laguntzarekin, lehen diskoa izango dena grabatu eta argitaratzeko finantziazioa bilatzen dute. Lehen disko honek 11 abesti izango ditu, guztiak euskaraz abestuak, eta hiru urtez burututako lanaren emaitza izango da. AME estudioetan grabatu, landu, ekoiztu eta nahastuko dute Axular Arizmendiren gidaritzapean.

Laguntza ematen dutenei esker ona bueltan emateko, opari sorta ezberdinak egongo dira eskura. Dirulaguntza gauzatzeko, 10, 20, 30, 40, 50, 60 edo 80 euroko ordainketak egin ahal izango itsulapikoa.eus webgunean, eta egiten den ordainketaren arabera, CDa, kamiseta, jertsea eta viniloaz osatutako sorta ezberdinak jasoko dira. Hurrengo estekan egin daiteke diru laguntza: <https://www.itsulapikoa.eus/eu/proiektuak/obego-taldearen-lehenengo-diska>.

Taldekidetxek eskerrak eman nahi dizkiete orain artean beren ibilbidean ondoan izan dituzten mutrikuar guztiei.

<https://www.itsulapikoa.eus/eu/proiektuak/obego-taldearen-lehenengo-diska>

itsulapikoa

Musika
OBEGO taldearen lehenengo diska
OBEGO taldea gara eta gure lehenengo diskoaren grabaketari ekin diogu. / Somos grabación de nuestro primer álbum.

Ekarpena egin

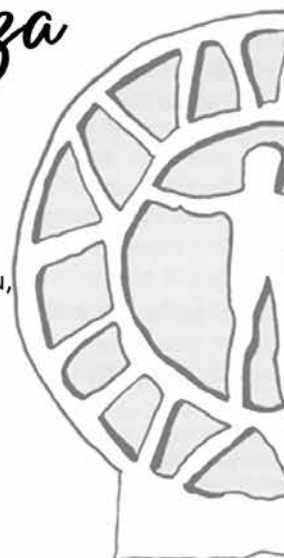
4000€ Mínimo	6000€ Óptimo	1920€ Lortutakoa
-----------------	-----------------	---------------------

Joxeba Agirre Mugerza

Ortzira begira sikatu zaizkio malkoak
Leizarren go Haritzari,
eta Doloresen hatsen faltan
lehortu enbor eta adarrak.
Baina, bestaldeko haizearen zirimolan bildu,
eta maitearen eremura joan aurretik,
ondo elikatu eta tolestutako
ildo zuzen eta zentzudunak
utzi ditu etxeko alorrean
ondorengoen bizitza-egarriak asetzeko.

Mutriku, 2024ko ekaina

MINBIZIAREN AURKAKO DIRU-BILKETA

«Minbiziaren Aurka Gipuzkoan» elkarteak Mutrikun egindako urteko diru-bilketan parte hartu zuten pertsona guztiei eskerrak eman nahi dizkie. Dirubilketan jasotakoaren zenbaketa eginda, ekainaren 2an bildutako diru-kopurua 1.383,52 eurokoa izan zen.

Diru-bilketaren helburuak, berriz, hauek: Gizarte osoak minbizia duten pertsonen babesa ematea; ikertzaile, osasun-langile, boluntario, psikologo eta gizarte-langileekin konpromisoa hartzea; eta ikerketa onkologikorako dirua biltzen laguntzea.

Hainbat boluntariok hartu zuten parte ekimen solidario honetan, herriko hainbat tokitan jarri ziren mahaietan banatuta. Urteko diru-bilketak, gainera, herritarrei elkarte hor dagoela eta pazienteei eta senideei laguntzeko lanean jarraitzen duela gogorarazteko aukera ere ematen du.

Gipuzkoa osoan egindako diru-bilketari esker, ikerketa onkologikoko proiektuak finantzatzen eta paziente eta senideei laguntzeko programak egiten jarraituko da, eta gaixotasunaren prebentzio eta detekzio goiztiarreko kanpainak egiten jarraitu ahal izango da. Elkartearen zerbitzu guztiak doakoak dira eta, beraz, diru-bilketa bezalako ekimenak ezinbestekoak dira hauek mantendu ahal izateko.

«Minbiziaren Aurka Gipuzkoan» elkarteak boluntario guztiei eskerrak eman nahi dizkie Elkarteari ematen dioten laguntzagatik.

MUTRIKUARRAK GARAILE STEAM ERRONKAN

Goizeko Izarra Ikastolako LH5eko ikasleak eta Institutuko DBH3ko ikasleak STEAM erronkako irabazleak izan dira.

Eskualdeko ikastetxeek ikasturtean zehar Zientziaren eta Teknologiaren esparruan egindako proiektuak biltzen ditu **We Make Debarrena!** STEAM erronkak, Debegesak antolatzen duena. Erronka honen helburua da ikasle eta zentroek STEAM bokazioak sustatzeko egiten duten esfortzua erakustea eta STEAM hezkuntzari balioa ematea, zientzia eta teknologia.

Bi irizpide erabili dira erronkaren irabazlea aukeratzeko, eta horietako bakoitzak %50eko pisua izan du sariaren azken puntuazioan. Alde batetik, bideoen ikustaldiak kontatu dira, eta, bestetik, epaimahai batek hautatu ditu kategoria bakoitzean esperimendu onenak irizpide zehatz batzuk aintzat hartuta.

Guztira 30 esperimendu inguru jaso dira eta hiru kategoriatan sailkatu dira: LH3-4, LH5-6 eta DBH.

LH5-6 kategorian Goizeko Izarra Ikastolako 5. mailako ikasleak izan dira irabazleak. «Eidofono» bat sortu dute, soina ikus daitekeela frogatzeko.

DBH mailan, berriz, ikasle mutrikuarrek energia iturrietan oinarritutako lana baliatu dute saria irabazteko.

Ikasleak Eibarren eginiko sari banaketan izan dira, eta zientziari eta teknologiari lotutako materiala eskuratzeko 500 euroko saria jaso dute.

Aupa Goizeko Izarra Ikastolako LH 5. mailako ikasleak eta Institutuko DBH 3ko ikasleak!

APALLU ITURGINTZA

Telf.: 600 316 381 - 943 02 98 61
San Agustín, 3 - Mutriku

apallu@apallu.es

www.apallu.es

f ALAZNE OPTIKA

Jose Mº Altzibar etorbidea 1
Tel. 943 60 31 54 · alazne.optika@gmail.com

RUGBYAN ERE TXAPELDUN MUTRIKUARRA

Mutriku Rugby Taldeko harrobian hasitako eta gaur egun Zarautz Rugby taldean aritzen den Koldo Lizarzaburuk denboraldi bikaina gauzatu du Zarautz aldean. Euskadiko txapelketan txapeldun atera zuten, Elorrio-Arrasate taldea mendean (36-41) hartu ondoren. Garaipenerako bidea ez dela erraza aipatu du mutrikuar gazteak. Hain zuzen, finalerdietan Getxo faborito nagusia joaneko zein itzuliko partidak irabazita bidean utzi ostean iritsi ziren final haundira.

Hurrengo denboraldiari begira Koldok Euskal Herriko maila gorenera heltzeko lanean jarraituko du, unibertsitatean lehenengo ikasturtea egiten duen bitartean.

Zorionak Koldo! Eta aupa Mutriku Rugby Taldea!

EMAKUME ASKEAK TALDEAREN OHARRA

Lerro hauen bidez eskerrak eman nahi dizkizuegu Amal Ouaardak biolentzia instituzionalaren aurka eraman duen borrokan laguntzeagatik.

Amal otsailaren 25ean hil zen eta Zabiela Kultur Etxean martxoaren 1ean agurra eta omenaldia egin genion. Bertan hitz eta mezu hunkigarriak entzun ahal izan genituen haren borrokaren oroimenez. Herrian antotalutako mahaletan asko hurbildu zineten aportazio ekonomikoak eta sinadurak eskainiz. Egindako zor guztiak kitatu ondoren 499,38 € soberan daude eta AIETI (ikuskeria patriarkala salatzen duen gobernu kanpoko erakundea) elkarteari emango diogu.

Biolentzia instituzionala ez da bukatu Amalen kasuarekin eta guk lanean jarraitzen dugu horretaz jabetzeko, kritikoki pentsatzeko eta Gizarte Zerbitzuetako praktika desagokiekin bukatzeko.

GAUEKO KALEZ KALE IBILIKO DA

Magdalen auzoan ekainaren 23an, akelarre egunean, urtero bezela sua eta antzerkiaz gozatzeko aukera izango dugu. Baina aurreko lagun berriak izango ditugu gure artean.

Horietako bat **Gaueko** izango da eta hemendik aurrera Akelarre egunaren bezperan herritik pasatuko da energia txarrak jasotzeko. Hortaz, idatz itzazue urtean zehar izandako bizipen negatibo eta energia txar guztiak, eta **Gaueko** eramango ditu berarekin.

Ekainaren 22ko arratsaldeko 19:30etatik aurrera Goiko eta Beheko plazatik Xiri gunera bitartean ikusiko duzue.

Emaiozue **Gaueko** erre nahi duzuen hori, ahaztu nahi duzuen hori, aldatu nahi duzuen hori eta berak sutan erreko ditu guztiak akelarrean!

Beraz, heldu eta umeok, ekainaren 22an adi egon zaitezte! **Gaueko** zuengana dator energia txar guztiak uxatzera!!

ARRIETA
AUTOZERBITZUA

Aliprox

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

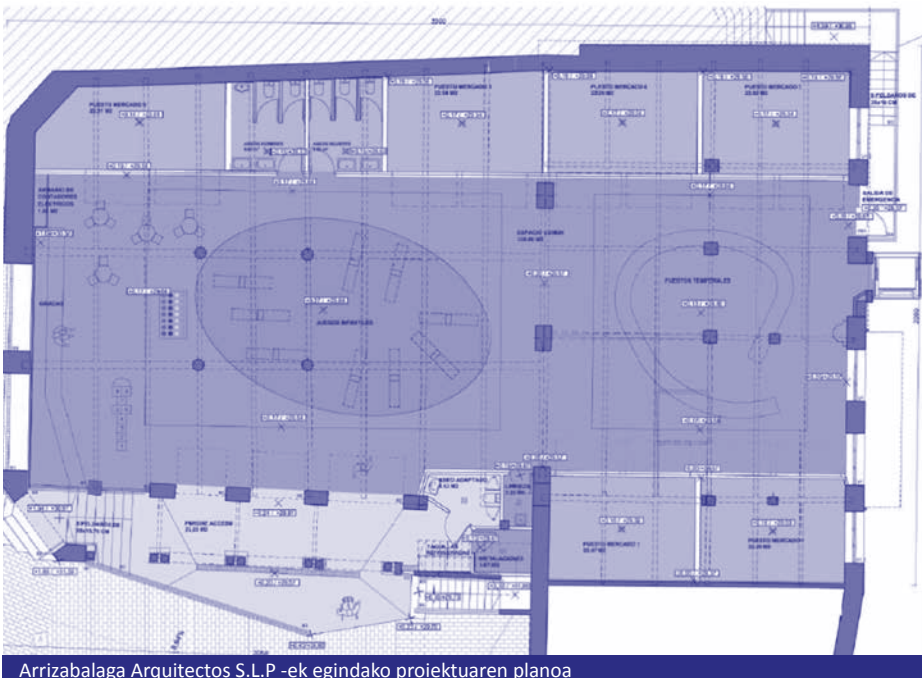

Kalbaixo
JATETXEA

Laranga Auzoa
Tel. 943 60 32 56
kalbaixo@gmail.com
MUTRIKU - Gipuzkoa

Merkatu-plaza berritzen

1956 urtean eraiki zen Mutrikuko Merkatu Plaza, Jose Arruti Aulestiarte Alkate zela. Obra berean plaza, kioskoa eta herriko eskolak hartuko zituen eraikinarekin batera. 2,9 milioi pezetako aurrekontua izan zuen lanak, eta Espainiako Gobernazioko Ministerioak 200.000 pezetako dirulaguntza eman zuen. Garaiko mutrikuarrentzat obra garrantzitsua izan zen hura, herrian erosteko ohiturak beste batzuk zirenean herriko merkataritzagune bihurtu baitzen merkatu-plaza. Ordutik hona gauzak asko aldatu dira, baina merkatu-plazak hor dirau, eta etorkizunerako presatu nahi da. Azken hileetan ikusten ari garen lanak zertan diren azaldu nahi dira orri hauetan, eta datorren hilean argazki bidez ikusiko dugu azken emaitza, hurrengo urteetarako merkatu-plazaren itxura berritua.

Arrizabalaga Arquitectos S.L.P.-ek egindako proiektuaren planoak

Garaietara egokitzeko, 1986 urtean merkatu-plazan moldaketa-lanak egin ziren herriko merkataritza suspertzeko, baina ohiturek aldatzen jarraitu zuten eta garai bateko merkatu-plazako giro hura ez zen itzuliko. Tamalez, plazako bizitasuna galtzen joan zen, eta erabateko okupaziotik salpostuak itxita ikusteraino heldu zen. Plazako bereizgarri ziren baserritarrak ere gutxitzen joan ziren. Alabaina, inoiz ez da plaza erabat galtzen uzteko borondaterik izan.

Plaza berritzeko etengabeko asmoetan urrats berri bat eman zen 2014 urtean, krisi ekonomikoaren garaian. Orduan ere ez zegoen diru asko lan handiak burutu ahal izateko, eta merkatu-plazari «aurpegi garbiketa» bat egin zitzaion zegoen dirua erabiliz, merkaturuan saldu eta erosten zuten mutrikuarrei espazio duin bat eskaintzearen.

Urtetan eta urtetan, bateko gobernua zein besteko gobernua egon,

udal mailan hausnarrean jardun izan da merkatu-plazan zer egin eta zer ez egin, baina edozein ideia burutzeko ere, dirutza behar zen, udalak ez zuen dirutza. Hori dela eta, erabakirik ez da hartu izan harik eta Udal Garapen zerbitzuak, Aitor Itza zinegotzia buru dela, 2023 urtean Espainiako Merkataritza Ministerioak egindako dirulaguntza-deialdian proiektua aurkeztu eta proiektuaren kostuaren (milioi bat euro) ia % 80 jasotzea lortu zuen arte (ia 800 mila euro).

PROIEKTUAREN OINARRIA

Azken urteetan egindako azterlanak, inkestak eta elkarrizketak kontuan hartuta, hiru helburu bilatzen ditu Merkatu-plaza berritzeko proiektuak:

- Merkataritza gunen berritua lortzea.
- Herriko merkataritza digitalizatzea.
- Merkatu-plaza elkargunea izatea.

MUTRIKUKO TANATORIOA

Iriagirre z/g

Albia
EHORZKETA ZERBITZUAK

Tel.: 646 351 352 - 943 60 47 78
943 20 10 95 (24 ordu)

hitza
herriaren informazioa
herriaren hizkuntza
herriaren zerbitzuan

Beheko plaza, merkatu-plaza egin aurretik.

Beheko plazako lurra altxatuta, inpermeabilizazio lanak burutzeko.

Lurretik sabairainoko leihateak emandako argia.

Sarrera berria, irekia eta argitsua.

Sarrera berria, irekia eta argitsua.

Merkataritza gune berritua

Goitik beherako obra ari da burutzen Merkatu-plazan. Azpiegitura guztiak aldatzetik irisgarritasun eta segurtasun neurriak betetzeraino. Argiteria, aireztapena, suari aurre egiteko materialak, komunak, argitasuna lortzeko leihateak... Lehen zeudenak aldatu eta berrituta etorkizunerako oinarri sendoak izatea nahi da.

Baina berrikuntza garrantzitsuenetakoa Plazarako sarrera izan da, izan ere, sarrerari presentzia eman nahi izan zaio, herritarrek eta erosleak errazago ailega daitezen plaza barrura. Plaza sako-
nean, igogailuaren parean, larrialdietarako irteera egin da segur-
tasuneko legeriak eskatutakoa betetzeko eta plazan aforo egokia ahalbidetzeko.

Salpostuei dagokienez, sartu eta eskuinetara eraman dira, Tranpakale aldera, denak bateratzearen eta argitasunetik hurbil egotearen. Sartu eta ezker aldean, berriz, salpostu berri bat pres-
tatu da kafetegi edo antzeko zerbitzua eman lezakeena.

Herriko merkataritza digitalizatzea

Gaur egungo merkataritza ohiturei eta etorkizun hurbilari erre-
paratuta, «Marketplace» salmenta era berriak indarra hartu du, teknologia aurrerapenak saltzaileei eta erosleei aukera berriak eskaintzen baitiete salerosketak egiteko. Online edo telefonoz erositakoa beste momentu batean jasotzeko —dendak itxita dau-
denean ere bai— aukera emago du «Marketplace»-ak, salmen-
tarako web plataforma eta banaketarako takilla adimendu eta klimatizatuak baliatuta. Herritarrei produktuak jasotzea errazteko, plazaren ateetatik kanpo ipiniko dira takillak, berri-berri egindako komun publikoen ondoan. Herritarrei eta erosleei sistema berri hor-
ren azalpen egokiak eta formakuntza ematea ere aurreikusten da digitalizazio proiektuan.

Merkatu-plaza elkargunea

Erosketa eta salmenta ohiturak aldatu direla oinarri hartuta, gaur egun Merkatu plazak topalekua ere izan behar dela uste izan da. Hartara, jendeari egoteko toki atsegin bat eskaini nahi zaio, merka-
taritzagunearen ondo-ondoan. Horretarako, plazan sartu eta ezkerretara jolas gune bat prestatu da eta jendea eserita egoteko moduko harmaila ere bai. Espazio horren ondoan kafetegi edo antzeko establezimendua kokatzeko moduko salpostua aurreikusi da. Gune horren bokazioa merkatu-plazaren osagarria izatea izan-
nik ere, argi dago denden irekiera ordutegitik kanpo ere erabilgarri egongo den espazioa izango dela, herrian eskas ditugun egoteko espazio estalia izango baita.

PLAZA GAINA

Merkatu plazan egin beharreko obraren tamaina ikusita, ezertan hasi aurretik estankeidade-proba egin zen, eta ikusi zen zirrikitu askotatik sartzen zela ura merkatu plazara. Proiektua garestituko zuen obra gehigarria izango bazen ere, egin beharrekotzat jo zen plaza gaina berritzea: lurreko harria puskatu, inpermeabilizazio berria ipini eta harri berria ipini. Horretarako, jakina denez, eser-
lekuak eta barandak kendu behar izan ziren, baina atzera ipini ere bai, segurtasuna eta sendotasuna berrituta. Plaza barrua ere berri-
tu egin da obrari osotasun bat ematearren eta bihar-etzirako egin gabeko zatirik ez uzteko plazan behintzat.

Merkatu-plaza eta plazaren obrari errepasoa emanda, esan behar da irisgarritasun osoa lortu nahi bada, Erdiko kaletik edo Barrenka-
letik ailegatuta, plazarainoko bidean adokinaren gainean pasilotxoia egitea ondo legokeela, Erdikokalean eta Goiko kalean eginda da-
goen moduan. Baina hori hurrengo etorriko da.

LEA-ARTIBAI

Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20

ONDARROA: Arta Bide, 24 - Tel.: 946 830 960
Mug: 659 879 268

Jose Pablo Arriaga

OREKAREN ISLADA ZIZELKATZEN

Jose Pablo Arriaga (1969) eskultoreak ibilbide luzea egin du sormena eraikiz. Edinburgh College of Art (ECA) Edinburgoko Arte Unibertsitatean hasi zituen Arte Ederren ikasketak, eta 1994an amaitu zuen graduondokoa. Ordutik hainbat bidaia egin ditu, bere barne mundua elikatuz.

Nola aukeratu zenuen artearen bidea; norbaitek bultzatuta, agian?

Nire familia markinarra da, baina amaren aldeko familia, mutrikuarra; Etxerre baserrikoa. Eta ni neu orain familiarekin Mutrikun bizi naiz. Aitona izan zen gurean lehen arotza, nik dakidanez behintzat. Aitonak, bera markinarra, Euskal Herriko altzariak egiten zituen, ondoren aitak jarraitu zion langintza horri: euskal kuxtak egin eta euskal sinbologia erabiltzen zuen (lauburua, eguzkia, ilargia). Aitonaren bideari jarraitu zion aitak, baina, nahiz eta sinbologia bera erabili, horien konposizioa aldatuz joan zen poliki-poliki. Beraz, esan dezaket artearekiko irrika edota zaletasuna familiatik datorkidala. Lau anaiaetatik bik jarraitu dugu lan horretan. Hala eta guztiz, esan beharra daukat ez dudala jarraitu ohitura edo lan egiteko modu berarekin, ordea, bai oinarri berarekin. Izan ere, Edinburgon Arte Ederrak burutzeko aukera izan nuen, eta hasiera batean Euskal Herriko ohiturekin jarraitzeko nahia banuen ere, astuna egiten zitzaidan; bereziki sinbologia eta formatu berarekin jarraitu beharra. Ni oso askea izan naiz, beti ibili naiz askatasun bila. Neure buruari galdera pilo bat egin dizkiot «Ni»-aren aurkikuntza egin nahian: Nor da Jose Pablo Arriaga? Bada, Jose Pablo bere erara gauzak egiteko irrika duen pertsona da, baina aldi berean bere aurrekoen ohiturekin jarraitu nahi duen norbait. Orduan, nola egin dezaket, galdetu nion nire buruari? Nire aurreko artisauek ama lurrarekin izugarrizko lotura zuten, eta hori adierazteko marrazki edo tailak egiten zituzten egurrean edota harrian. Beraz, sinbologia horiekin sinisten dut? Nire erantzuna ezezkoa izan zen. Baina, aldi berean, ama naturan sinisten dut, errespetuan, pertsonen naturarekin duten orekan eta baita gizakiok gure artean dugun loturan. Hori guztia garbi izanik, nire kanporaketa-lana egiten hasi nintzen; nire tolesturak egiten, nire tentsioak ateratzen. Sinisten dudana hori islatu nahi dut nire altzarietan edota eskulturetan. Eta beti daukate nire sinismen kutsua. Ez naiz hasierako artisaia, bai, aldatu egin naiz, baina nire jatorria hortik dator. Nire sorkuntza-lanen oinarria aurrean aipatu dudana hori guztia da.

Nola definituko zenuke zure artea?

Nire adierazpen gisa ulertu daiteke: mundu sozial eta politikoarekin eta naturarekin ditudan esperientzia, abentura eta elkarreragin pertsonaletan oinarritutako adierazpen gisa. Eragindako egoera emozionalei begiratuz eta esperientzia pertsonal horietatik sortzen diren galderei erantzun nahian neure buruarekin sortzen ditudan elkarrizketetatik abiatzen naiz. Bizi ditugun fenomeno politiko edo sozialen aurrean erantzun bat ematen ahalegintzen naiz eskulturen bitartez. Eta, injustizien aurrean sentiberatasun sozial handiagoa eskatuko nuke.

Nolako esperientziek edota egoerek eramaten zaituzte sorkuntza prozesura?

Aldez aurretik oinarri sendo bat eraikitzea ezinbestekoa da sorkuntzarako; idazlan batean esaldien osaketa eta antolaketa

Jose Pablo sorkuntza lanean.

menperatzen duzun bezala, edota margolan batean margoen nahasketak ezagutzen dituzun bezala. Nire kasuan ere gauza bera gertatzen da: oinarri bat edukitzea beharrezkoa da. Horrela, gai batek barrua astintzen didanean (normalean gai sozialak) hori adieraztea askoz ere xamurragoa da oinarri bat izanik. Normalean nire lanak oso freskoak dira, momentukoak eta bat-batekoak.

Eta momentu batean adierazi nahi zenuen hori berriro sentitzeko gai naiz. Hau da, berriro atzera bueltatzen naute. Eta ez naiz inoiz damutu edota lotsatu egindako lanarekin. Baina, egia esan, lan bat bukatu eta nire barnean kilimak sentitzen ditudanean badakit pieza hori bukatu dudala. Hori sentitu beharra daukat bukaera emateko, bestela ezin dut lana kaleratu. Gerta liteke egindakoari formaren inguruko aldaketen beharra edota

Jose Pablo zurarekin harreman bideak arakatzen.

ukitu berriren bat ikustea, baina prozesua bera da. Tristeena, eta esan beharra daukat, pieza horien azalpena nik bakarrik ezagutzea dela aitortu behar dizuet. Gustatuko litzaidake ikusleek pieza horien zergatien azalpena jakitea; baina, beno, beti ezin da. Adibide egokia Markinan jarrita dagoen pieza bat litzateke; aurreko astean kontatu nion lehenengo aldiz norbaiti pieza horren zergatia. Alegia, inork ez daki sorkuntza horren istorioa; batzuetan lotsatu egiten naiz hori aitortzean.

Eta, nolako materialak erabiltzen dituzu?

Lan guztietan askatasuna bilatzen dut: egurretik abiatu nintzen, hala ere edozein material erabiltzeko grina izaten dut beti. Hori dela eta, hainbat material erabiltzeko aske sentitzen naiz. Hori bai, nire lantokian lan egiteko bezalako materiala izan behar da; horretara bai egokitu behar naizela. Harriarekin edota hormigoizko ohialekin aritu izan naiz, baita argazkiekin ere. Izan ere, material anitz erabiltzen ditut, eta hurrengo lanean zer erabiliko dudan batek daki. Normalean kontatu nahi dudan horrek baldintzatuko du materiala: hauskortasuna adierazi nahi badut agian beira erabiltzera bultzatuko nau.

Naturarekin duzun oreka bilatzeko asmoz hainbat bidaia egin duzu: Afrika, Londres, Paris...

Bai, hala da. Ikasketak Eskozian burutu nituen; egia esan

kasualitatez bukatu nuen bertan, familiako lagun baten bitartez bidaiatu bainuen bertara. Ikasketak egiteaz gain altzari disenatzaile batekin lanean jardun nuen. Eta beka batekin gradu ondorengoa egiteko aukera izan nuen. Oso gaztea nintzen orduan. Jarraian, baserri batean tailer bat alokatu eta bertan egin nuen lan. Guztira lau urte pasatu nituen bertan. Ondoren, Bartzelonara abiatu nintzen orduko neskalaguna bertan baitzegoen arkitektura ikasten. Altzari disenatzaile batekin lan egin nuen urtebetean. Handik Ibizara. Eta, nire bilatze horretan, naturarekin oreka aurkitu nahian, itsasoaren aurrean norberaren hauskortasuna erakustearren, Londreseko Tamasis ibaitik irten eta Lekeitioraino piraguan bidaiatzea pentsatu nuen, eta baita egin ere. Oso esperientzia ederra baina, aldi berean, oso gogorra izan zen.

Afrikari bira ematera ere ausartu zinen...

Bai, hala da. Hasiera batean piraguan burutzea zen nire asmoa, baina lapurtuko zidaten beldurrez belaontzian egitea erabaki nuen. Hasieran esan bezala, natura eta norberaren arteko orekaren bila norbera bakarrik belauntzi batean Afrikari bira ematea erabaki nuen, eta horretarako Mutrikuko belauntzi elkartean jaso nuen formakuntza, eta titulazioa atera nuen. Horrela, 2003an abiatu nintzen bakarrik. Senegaleko kostara heldu nintzen bezain laister ontzia hondoratu zitzaidan. Une

***Naturarekin oreka aurkitu nahian,
itsasoaren aurrean jarri nintzen
norberaren hauskortasuna erakustearren***

Jose Pablo Tamesis ibaian, Leikeitiorainoko bidaia abiatzen.

Jose Pablo Senegalen, belauntzia hondoratu berritan.

batean zalantzaren bat izan banuen ere, jarraitzea erabaki nuen, nire asmoa Afrikari bira ematea baitzen. Bidaiaetik bueltatu nintzenean segituan hasi nintzen eskulturak sortzen nire barne mundua emozioz bete-betea baitzegoen: esponja guztiz betea ekarri nuen, eta oraindik ere beteta dago bertan jasotako guztiarekin.

Bidaia horiek guztiek nolako arrastoa utzi dute zuregan?

Nire joera altzari mundura zuzentzea zen ordura arte, baina barruak eskulturak sortzea eskatzen zidan. Esperientzia eta emozio pilo bat jaso ondoren hasi nintzen barnea askatzen. Adibide gisa Afrika erdialdean pigmeoen herrialdean, hospital batean gertatutakoa kontatuko dizuet. Bertan, hospitalean nire aurrean pigmeo bat zegoen ni bezala kontsultara sartzeko zain, bapatean erizain edo mediku emakume bat pasatu zen pasilotik eta gure begiradak gurutzatu ziren. Momentu horretan konturatu nintzen gizaki guztiok bat ginela; hain internazionala izan zen une hartan begiradek adierazi zutena, bada momentu polita izan zen. Horregatik, gatazka bat dagoenean asko sufritzen dut. Kongoko espetxeetan ere izan nintzen eta baita Palestinan. Ondorioz, gatazka bat dagoenean asko mintzen naiz. Horrek guztiak nire barneko zerbait mugiarazten du eta sentitzen dudana askatu beharra daukat artearen bitartez.

Guztira 15 herrialde igaro nituen: Mali, Burkina Faso, Benin, Nigeria, Kamerun, Txad, Afrika Erdiko Errepublika, Kongo (Frantzesia eta Belga), Zambia, Namibia... Bertan oso basatia bihurtzen zara. Egia esan, istorio pilo bat ditut kontatzeko. Beste anekdota bat, luzejo dezakeena baina labur-labur: Kongoko herrialde txiki batean bidaia luze baten ondoren, bertako biztanleek Jainkoaren semea nintzela pentsatu zuten, eta nire atzetik etorri ziren denak batera «Jesus, Jesus» erdi kantuan esanez. Izan ere, ikusten zuten lehen gizaki txuria nintzen. Alegia, jaso nuen mezua eta sentitu nuena oso sakonak izan ziren. Horietatik guzti etatik, ondorio gisa, gizaki bezala denok berdinak garela pentsatzen dut; bakoitzak jasoko duen heziketaren azpian denok berdinak gara.

Eraiki dituzun eskulturen hainbat erakusketa egin dituzu. Horiek ikusteko aukerarik izango al dugu?

Mementuan bi erakusketa ditut aurreikusita; bata urrian egingo dut Bilbon, «Ama» du izena. Harri akrilikoarekin eginda dago; material hori labean berotu eta jarraian nahi duan forma ematen diot. Eskultura hau amaren baserrian, Etxerre baserrian dago oinarrituta. Bertan, landare eta lorak hasteko berotegiak ezagutu ditugu urteetan. Eta, berotegi horietatik abiatu dut nire lana. Esanahi berezia hartzen baitute berotegiek: sortutako beroarekin hazten dute barneko landarea. Beraz, «Ama» eta «berotegiak» bateratu ditut zentzua emanez artelanaren bitartez. Beste erakusketa oraindik guztiz lotu gabe daukat, baina hau ere Bilbon izango da, Itsas museoan.

Jose Pablo «AMA» eskulturarekin.

INGURUMENAREN ALDEKO URRATSAK

RECYSMART PROIEKTUA ABIAN DA

RECYSMART PROIEKTUAN HOBEKUNTZAK EGINGO DITU MUTRIKUKO UDALAK, LEHEN EMAITZAK AZTERTU ONDOREN Mutrikuko Udalak eta Debabarrenako Mankomunitateak lankidetzan ontzi arinen birziklatze datuak hobetzeko asmoz, Recysmart proiektua jarri dute martxan udalerrian.

Lehen 30 egunetako datuei erreparatuz, maiatzean guztira 103 erabiltzaileak parte hartu dute eta, batez beste, erabiltzaileko 65 ontzi birziklatu dira. Hau da, guztira, 6.695 ontzi 162 kilogramo (kg) zabor birziklatu dira. Ondorioz, 279 kg karbono dioxido (CO²) aurreztu dira, hau da, 13 zuhaitzek xurgatzen duten CO²aren baliokidea. Era berean, 930 litro ur (H²O) ere aurreztu dira.

Ezaguna den moduan, proiektua indartzeko asmoz hil amaieran parte hartzaileak sarituko dira. Hori horrela, maiatzean puntu gehien eskuratu dituen erabiltzaileak 438 ontzi birziklatu ditu eta Mutrikuko produktuz osatutako saskia jaso du. Zorionak Amaia! Eskerrik asko egindako ekarpenagatik eta horretan jarraitu!

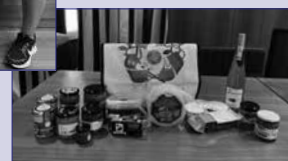
Egitasmoa berritzailea den heinean, herritarren proposamenak jasota proiektua hobetzen joatea da asmoa. Proiektuaren helburu nagusienetako bat plastikoaren erabilera murriztea izaki, saria banatzeko modua aldatzea erabaki du Mutrikuko Udalak. Izan ere, puntu gehien eskuratzen dituen erabiltzailea sarituz gero, ontzi gehien kontsumitzen dituen saritzen da eta hori ez da, inondik inora, proiektuaren xedea.

Beraz, hil honetatik aurrera 30 puntura iristen diren erabiltzaile guztiak saria eskuratzeko zozketan sartuko dira. Hain zuzen, ekainaren amaieran zozketatuko den saria honakoa izango da: BERTAN Mutrikuko merkataria elkarteko

komertzioetan erabiltzeko 20 €ko 5 bono. Horrela, 5 erabiltzaile ezberdin sarituko dira. 2024ko uztaileko lehen astean jakinaraziko zaie irabazleei eta hil amaierarako gastatu beharko dituzte bonuak.

Proiektuan parte hartzeko, berriz, aplikazioaz gain txartela ere lortzeko aukera egongo da. Txartela eskuratzeko, Udaleko Energia Saitetik pasa beharko du erabiltzaileak. Aipatutako txartela aplikazioarekin lotzeko aukera edukiko du eta, ondorioz, mugikorrean eskuratutako puntuak agertuko dira. Dena den, mugikorra erabiltzen jarraitzeko aukera mantendu egongo da.

Berrikuntza hauen bidez proiektua hobetzen jarraitzea da asmoa eta, noski, herritar gehiagok parte hartzea lortu nahi da. Beraz, mutrikuar guztiok proiektuarekin bat egitera animatu nahi dituzte antolatzaileak.

AGENDA 2030: UDALBATZ

MUTRIKUKO UDALAK, DEBEGESAK ETA HERRIKO IKASTETXEEK BAT EGIN DUTE AGENDA 2030 LANTZEKO

Mutrikuko Udalak Debabarrenako Garapen Agentziarekin (Debegesa) lankidetzan urteak daramatza Eskola Agenda 2030 egitasmoa koordinatzen. Hain zuzen, garapen jasagarria oinarri duen programaren helburua ingurumenarekiko errespetua sustatzen duen hezkuntza bermatzea da.

Honela, Mutrikuko 3 ikastetxeek Garapen Jasagarriko 7. helburua landu dute bi urtez jarraian, hau da, energia eskuragarriaren eta ez-kutsagarriaren gaia izan dute aztergai. Aurreko ikasturtean, udalerriko energia diagnosia egin zuten eta udal ordezkariak energia kontsumoa murrizteko hainbat proposamen luzatu zizkieten. Aurten, berriz, energia kontsumoaz hausnartzeko bideoa osatu dute ikasleek, zehazki, argiteriaren eta berogailuen erabilera zuzena eta mugikortasun jasagarria izan dituzte hizpide. Honela, herritarrek sentsibilizatzea izan da ekimenaren helburua. Aipatutako bideoa maiatzaren erdialdera argitaratu zen Mutrikuko Udaleko euskarri informatiko zein sare sozialetan eta oso harrera ona izan du.

Horrez gain, ikasleek egindako lana udal ordezkariak aurkezteko asmoz, joan den maiatzaren 31n ez ohiko osoko bilkura burutu zen Udaletxean. Bideoaren lanketaren inguruan hausnartzeaz gain, proposamen ezberdinak egin zizkieten ikasleek udal ordezkariak herriaren garapena gero eta jasagarriagoa izan dadin. Udalean horiek aztertzeak konpromisoa hartu zuten, guztion artean Mutriku hobea osatzeko.

Bideoa ikusteko, mugikorraren kamara erabili QR kodea irakurtzeko.

Portuko kukaiñak eta Galbaixoko arbolia

Ekaiñaren 22xan Euskal Herriko I. kukaiña txapelketia jokatu da Ondarruan. Euskal Herrixan tradizio haundia dauka uretako jolas horrek, baitxa Mutrikun ere. Baiña ez daigun pentsatu kukaiña guztixak horizontalak izan diranik. Han eta hemen kukaiña bertikalak ere egon izan dira.

Euskaltzaindiaren hiztegiari baguaz ez degu topatuko itsas aldeko herrixetan hain ezaguna dan jolas hori izentatzeko hitzik. Beste hiztegi batzuek, berriz, bi hitz jasotzen ditxue: «nasapuntako» eta «donibane-zuhaitz». Lehelenguak gure artian ohikua dan kukaiña horizontala izentatzen deu. R.M. Azkuek bere hiztegi-xan (1906) jaso zoan Lekeitxion ikasitxako hitz hori: *nasapuntako: cucaña marítima*; hitzaren azalpena ere bada: *Llámase así porque el mástil, á cuyo extremo se enarbola un pañuelo, se coloca horizontalmente en la punta del muelle.*

Kukaiña bertikalei, itxura danez, «donibane-zuhaitzak» esaten zakue. Baiña, kontuz, izenak berak aditzera ematen doanez San Juan eguneko kukaiñei baiño ezin zakue eman izen hori. Herriko edo eleiz aldameneko plazetan jartzen ziran arbolak, muturrian sarixa jarritxa, kukaiñatzat erabilli zeikezen.

Mutrikun, portuko kukaiña horizontalei, erderaz bezela esaten zakue: *kukaiñak* edo *kukañak*. Singularrian baiño pluralian esaten da: *kukaiñeta[ra] guaz, kukaiñak doz...*

Frantziatik Espaiña aldera

Kukaiña hitzaren jatorrixa italierazko «cuccagna» eta okzitanierazko «cocagne» hitzetan ei dago. Hitz horrek latinezko «coquere» (coctus) 'kozinatu' daukate oiñarrixan. Itxura danez Napoles inguruan jolas xeble bat egitxeko ohitxuria egon zan: txontxor baten jateko gozuak jarri, eta ia zeñiek harrapatu lehelen. Napolesek eta Espaiñiak lotura politikukak zakezeneg segitxuan zabaldu zan jolas hori. Erderiak badauka horren arrastua, izan ere *cucaña* hitzak badauka beste esanahi bat: *aquello que se consigue con poco trabajo o a costa ajena.*

Espaiñian, urte luzez, italiarrekin lotu izan dira kukaiñak: *los Ingleses corren caballos desbocados; los Septentrionales corren patines sobre el yelo; los Napolitanos asaltan cucañas* (Diario de Madrid, 1801.09.17).

Aspaldiko dokumentazian agertzen diranak lihorreko kukaiña bertikalak dira. Horren adibide ezaguna, biharbada, Francisco Goya pintxore haundixaren *La cucaña* (1787) kuadrua da.

XIX. gizaaldiko lehen zatixan, otsaillian, Espaiñiako erregiak Madrilgo ospitaletako pobrien aldeko jaixa antolatzen zoan. Kukaiñak jartzen zitxuen beti, herritxarren gozagarri. Zezenketak egitxen ziran bitxartian kukaiñetan gora egitxen ahalegintzen ziran herritxarrak.

1811ko otsaillaren 24an Madrilgo zezen-plazan lau kukaiña jarri zitxuen, bertikalak: *se verán en la plaza quatro cucañas, las quales en sus cimas tendrán cada una una jaula con seis gallos y seis palomas; y todo será para qualquiera que se atreva á subir marneando.*

1824ko otsaillian sari xeblebia jarri zeuen kukaiñen muturrian: *habrá colocadas en las plaza dos cucañas, y en su extremo dos grandes y hermosas águilas imperiales.*

Euskal Herrixan ere bai

1828ko ekaiñan bi aste eman zitxuen Donostian Fernando VII.ak eta Maria Josefa Amalia Sajoniakuak. Hillaren 10ian itsas aldeko ikuskizunak antolatu ziran Espaiñiako errege-erregiñek bertakuen

Goya pintxoriaren *La cucaña* (1787)

ohitxurez gozatzeko aukeria euki zeixen: antzar-jokuak, kukaiñak eta arrantza.

Egonaldi haren kronikak zehatz jasotzen deu kukaiña-jokua: *se egecutó igualmente en la concha el juego de cucaña, poniendo un árbol ensebado, colocádo á elevaciones progresivas varias alhajas para los que tubiesen á destreza de cogerlas.* Palua, koipia eta sarixak; gaur arte aillegatu diran osagaixak. Ahalegindu ahala, jakiña, koipia kentzen juaten zan: *muchos aspirantes midieron sus fuerzas y habilidad sin conseguir su intento, sino á medida*

Kukaiña-palua, puntan ikurriña doala.

Galbaixo jaixetako Piñastegi egunian egindako kukaiña-jokua.

que con la repetición de vanos ensayos iban despojando al árbol del deslizadizo sebo; y cayendo á la mar, causaban la diversión de los espectadores.

Mugaz bestaldian ere kukaiñetarako zaletasuna zauan. 1829ko zemendixaren 4an, Baionako jaixetan, bestelako ikuskizun eta jolasekin batera, lihorreko kukañak egon ziran: *a las tres de la tarde, hubo cucañas en la plaza de Gramont.*

Azpeitxian eta Azkotxian ezagunak ziran kukaiñak San Iñazio jaixetan: *fuimos á la tarde á la nobillada en donde tambien hubo un toro de muerte, palo de cucaña, titiriteros etc.* (Azkoitxiko karta batetik, 1844).

1845. urtian Isabel II.a erregiñak Donostia eta Bilbo bisitatu zitxuan. Orduan ere, euskaldunon ohitxuriak erakustiarren, bertako joko eta jolasik ikusgarrirenak antolatu ziran.

Abuztuaren 12xan estropadak, kukaiñak eta antzar-jokua egon ziran Donostian: *la lancha que se llevó el premio fué la de San Sebastian, en las cucañas y carreras de gansos hubo muy buenas zambullidas.* Madril aldian zenzenketak egitxen ziran bitxartian kukaiñak zozen bezela, Donostian estropadak egin bitxartian antzar-jokua eta kukaiñak ikusi zeikezen: *habrá durante la carrera [estropadak] juego de gansos, y se pondrá una cucaña con los premios siguientes: el 1º de 160 rs, el 2º de 89 rs, el 3º y 4º de 40 rs* (El Clamor Público, 1845.08.17).

Bilbora ere juan zan erregiña. Aldundixak eta Bilboko udalak emandako aginduaren bidez badakigu han ere kukaiñak egon zirala: *que se preparasen dos ó tres cucañas en los buques surtos en la ría, músicas de dulzainas, albogues y tamboriles, hogueras, bailes y otras diversiones populares* (El Conciliador, 1845.09.03).

1863ko udan, beste denborapasa batzuekin batera, kukaiñak egoten ziran Lekeitxion: se han dispuesto regateo, corridas de gansos, cucañas, partido de rebote, fuegos artificiales, iluminación de la alameda (Correspondencia de España, 1863.07.14).

Mutrikuko kukaiñak

1885eko ekaiñaren 28xa egun haundixa izan zan Mutrikun: Goiko plazan Cosme Damian Txurrukaren monumentua inauguratu zan. Ekintzaz betetako egun hartan ere, arratsaldian, kukaiñak egon ziran: *la tarde del mismo día 28, se celebraron cucañas y otras fiestas marítimas en el puerto.* Estropadak ere jokatu ziran.

XX. gizaldi hasieran, Mutrikun, hiru jai nagusitxan antolatzen

ziran kukaiñak: sanpedruetan, madalenetan eta galbaixuetan.

1906. urteko malenetan, esaterako, paitxak, kukaiñak eta barrenlarixak egon ziran: *por 12 patos 36 pts, por premio de cucaña 10 pts...* Udalak 30 pezeta eman ziozen Alejandro Arrizabalagari, bestiak beste, kukaiña-palua jartziarren: *por la ocupacion de la trainera y montaje de palo cucaña el día de la Magdalena.*

1911ko galbaixuetan, berriz, hiru sari egon ziran kukaiñetan: *se señalaron tres premios para las cucañas de 10 pts, 5 y 2,50 respectivamente.*

1915. urtian Galbaixo txiki egunian egin ziran kukaiñak: *Estropadak, kukañak eta paitxak arrapatzia; gaban zinematografua beko plazan* (Euzkadi, 1915.09.10).

1917ko galbaixuetan ere ez zan faltatu kukañarik: *dos partidos, apuesta a correr, cucañas, carrera de tinas, id de nadadores, id de patos, etc.* 15 pezetako sarixa eman zixuen urte hartan kukaiñetako irabazliei.

1918. urtian astilleroko Pedro Manuel Egañari 25 pezeta eman zixuezen, *por colocar cucañas y desmontar.* San Piñastei egunian (hillak 16) egin ziran kukaiñak: *itxasoko jolasak (kukañak, upel-barruan zeñek geyao, antzarrak, igeriketak, eta abar)* (Euzkadi, 1918.09.12).

1924an «Arno-Mendi»k Galbaixuetan egindakuen berri eman zoan: *izandu dira pelota joku, antzar arrapatze, kukaña, dantzaurre, abar ta abar.*

Mutrikuarrek Galbaixoko jaixekin lotzen ditxue kukaiñak, baiña edade batetik gorakuek gogoratzen deuenaz, sasoi baten San Pedro eta San Pedro txiki egunetan ere egitxen ziran. Galbaixo txiki egunian egitxen ziran kukaiñak, baiña aspaldikua da bixaramunian, San Piñastei egunian, egitxeko ohitxueria.

Azken urtietan Kofraixako moilla muturrian jartzen da kukaiña, baiña ez da hori kukaiñak egin diran toki bakarra. Beste bi tokitxan behintzat egitxen ziran: Astilleroko moillan (orain harri-botia do bertan) eta Jela-fabrika parian.

Kukaiña-paluk 12 bat metro eukitzen zitxuan; piñua izaten zan normalian. Ondo zuritxu bihar izaten zan; gero, grasia ematen zakon, hain erreza ez izateko; eta puntan trapua (gorrixa edo zurixa) edo banderatzua ipintzen zakon. Aurrerago, ikurriña jartzen hasi ziran. Aspaldi, itxura danez, horren ordez arbola adar bat (erramua-edo) jartzen zan muturrian.

Grasia ez zan konplikazio bakarra, horrezaz gaiñera paluk

Kukaiña-palua, puntan ikurriña doala.

aldapia edo *goruzkaria* eukitzen zoan. Trapu edo bandera haura hartu bihar izaten zan. Inportantia zan kukaiña-palua sendo egotia, eta hortarako moillan, palu gaiñian, hondar-zakuak jartzen ziran. Orain errazagua da, abrazaderia dago paluari eusteko.

Gaitzena hasierako banderia hartzia izaten zan, izan ere kukaiñak grasa pillua eukitzen zoan, eta ahalegintzen ziran lagunak pasatu ahala grasia galtzen juaten zan. Lehelengo sarixa, sasoi baten, 30 duro (ogerleko) izaten zan, eta 20 duro bigarrena.

Banderia edo trapua hartutakuan, bigarrenaz jartzeko, barku batetik zintzilikatzen zeuen.

Aspaldi ez zan holakorik, baiña aurrerago, batzuek, grasarekin ez irrastatziarren, hondarretan sartzen zitxuen oiñak, latzago eukitzeko; beste batzuek, berriz, zerrautsa ematen zeuen.

Errondaneak ei ziran abillenak kukaiñetan, Cesareo Agirrebengoa "Txanga" (1938) eta Felix Agirrebengoa "Okerra" (1928-1976).

Kukaiñetan, miñik ez hartzeko, teknika jakin bat ikasi bihar zan. Ezin zeiken edozela ibilli palu gaiñetik. Gomendixo eske Cesareo Agirrebengoarengana jo degu, eta hau da berak azaldu digun «trukua»: *hanka bixak batera eramatia, kanbixatzen ez jutia eta norberaren gorputza zaindu, hanka bixak alderdi*

batera. Alderdi batera amillu bihar ziñan kolperik ez hartzeko. Alboka juan bihar izaten zan, eta hori egin ezian... potruetako ederrak hartzen ziran!

Jaixak amaitxutakuan atunetarako pertxalekin batera gordetzen zan kukaiña-palua, moillan zauan tunel antzeko gordelekuan.

Galbaixoko arbolia

Galbaixuak oso jai espezialak dira mutrikuarrentzat, bai lihorrarentzat, bai maiñelentzat ere. Orain dala gitxira arte (hiru bat urte?), urtero, arbolia jartzen zan Galbaixoko plazatuaren bazter baten. Aspaldikua ei da tradizio hori.

Galbaixo eguna baiño egun bat edo bi lehenago Ibiri, Laranga eta Olaberrieta baillaretako 6-7 gazte alkartu eta mendira juaten ziran galbaixotarako arbolia hartzera. Jeneralian piñua aukeratzeko zeuen, eta batzuetan eukaliptua. Inportantia zan mehia eta luzia izatia (18-20 bat metrokua). Jakiña, lodixa izan ezker, komerixak eukiko zitxuen Galbaixoraiño eruateko. Ormolaraiño ere juan izan dira arbolia hartzera. Lehelengo arbolaren jabiari aditzen ematen zixuen arbolia hartuko zeuena, gero aizkoriarekin arbolia jo, eta bizkar gaiñian (edo idixekin) eruaten zeuen Maixa baserriraino; han adarrak kendu eta zuritxu egitzen zeuen.

Galbaixo egunian, garoillaren 14an, goizeko 5etan edo 6retan, Maixa baserrira juaten ziran auzo-lagun batzuk; bertan kafia hartu, eta arbolia bizkarrian hartuta Galbaixora eruaten zeuen. Maixatik Galbaixorako bide hortan, pasakalia joaz, soiñu-jotzailiak eta dultzaiña-jotzailiak ere laguntzen zixuen. Sasoi baten Eibarko Miguel Sagastume (1931-2021) ibilli zan soiñuarekin, eta Eizarre baserriko Juan Egaña (1915-1999) dultzaiñiarekin.

Arbolaren adarrak kendu arren, puntan multzokada bat lagatzen zixuen. Puntan Espaiñiako banderia jartzen zixuen, eta punta hari lotuta botilla txanpaina. Ermitxa hegalian, arbolia jartzeko tokixan, zuluak egiten zeuen palanka batekin, gero lurra atera eta tente jartzen zeuen bertan arbolia.

Gaztiak han ibiltzen ziran, zein ailegatuko botillarin. Ailegatzeko zanarentzat izaten zan. Normalian kaletarrak igotzen ziran arbolan gora, baserritarrek bazakixen piñu mehia erreztoblatu zeikela, eta ez zeuen arriskurik hartzen.

Arbola haura han egoten zan, harik eta galbaixuetako errepeti-ziua pasatu arte.

Denborarekin aldaketak euki ditxu arbolaren inguruko jaixak. Batetik, mendiko arbolia motozerrakin ebaki eta traktorian ekartzen hasi ziran; bestetik, Galbaixo egunian eruan biharrian, lana aurreratziarren, egun batzuk lehenago jartzen zeuen tente. Halako baten, Espaiñiako banderiaren ordez ikurriña jartzen hasi ziran. Eta, puntan jartzen zan botilliaren billa igotzen ziranak amillu zeikezela-eta, azkenerako botillia kentzia erabaki zeuen.

Azken hiru bat urtian ez dago Galbaixon menditxik ekarritxako arbolarik, haren tokixan burdiñazko poste bat ikusi leike orain. Batzuek, aspaldiko usadixua goguan, penaz begiratzen dixue poste horri.

Arbolaren puntan sarixa (botilla bete txanpain) jartziak gorago aitxatutako kukaiña bertikalaren izaera ematen zion

Josu Larrañaga Arrieta

ELGOIBAR - DEBA

optika audio

RPS 183/12

DEBA, Ostolaza 7 - Tel. 943 19 21 92

ELGOIBAR San Frantzisko 21 - Tel. 943740359

ILEAPAINDEGIA

943945308 • Jose Maria Alcibar 10 • Ziortza_ileapaindegia

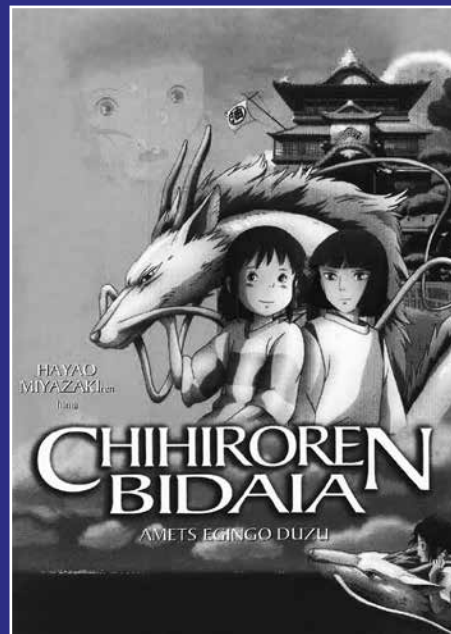
CHIHIROREN BIDAIA

Pelikula askok beste mundu batzuetara garamatzate, geurearen mugetatik aterata. Beste errealitate horrek kolore asko izan ditzake, ahots ugari, begirada anitz; sentimendu horien guztien distira ederra bada, mundu magiko batean murgilduko gara.

Chihiroren bidaia haur baten istorioa kontatzen digu, bere eguneroko bizitza atzean utzi behar izan duenean. Aldaketa hori dela eta, muturtuta ezagutuko dugu Chihiro, ez baitauka gogorik aurretik duena ikusteko. Une horretan, ezin du jakin zein izaki berri dituen ezagutzeko, zein emozio berri bizitzeko.

Bizi garen munduak geure buruarekin aurrez aurre jarriko gaitu, behin eta berriz. Errealitateak bere moldera eraldatu nahiko gaitu, inguruko ontasun nahiz gaiztokeriez baliatuta. Geure izateari eustean daukagu erronka, inguruko espirituei gu desagertarazten utzi gabe.

«Gertatzen den oro ez da ahazten, gogoratzen ez bada ere»

FITXA TEKNIKO

Zuzendaria: Hayao Miyazaki

Gidoia: Hayao Miyazaki

Musika: Joe Hisaishi

Urtea: 2001

Iraupena: 125 min.

Mundu zitalaren kontra

Lizar Begoña

Eleberri honetako protagonista Benidormera joan da udara pasatzera, bertako kiosko batean lan egitera. Bere ikuspuntutik ikusiko dugu gaur eun «Paseo de Levante» ibiltokian kokaturiko kiosko batetik ikusten duena: estatuko turistak, atzerriko turistak, bertako gutxi batzuk.

Eleberrian, baina, badago beste ahots nagusi bat ere: kioskoaren jabearena. Bere kontakizunetan irakurriko du irakurleak kioskoa ireki zenetik gaur arte barrutik ikusi diren aldaketak, gizartean zein ohituretan. Belaunaldi desberdinetan kiosko baten barrutik ikusten dena

deskribatuz aurkeztu du Begoñak Benidormen dekadentzia.

Kontakizunen bitartez iruditegi ederra aurkeztuko zaio irakurleari, udara giroa sumatuko du liburuko orrietan zehar nabigatu ahala. Hizkuntzak ere hainbat dira agertzen direnak: euskara, katalana, ingelesa, portugesa... Benidormen nabarikoa den aniztasunaren erakusle.

Askotariko gaiak ukitzen dituen eleberri hau erraz irakurtzen diren horietakoa da, heldu berri zaigun udako egun eguzkitsu batean irakurtzeko guztiz gomendagarria.

ASTIGARRAGA ANAIK, S.L.U

ERAIKETAK

Tel.: 943 60 40 86 / 667 411 938

e-mail: astigarragamutriku@outlook.es

Txurruka Teak., 28 behea - 20830 Mutriku (Gipuzkoa)

PAUSO

PODOLOGIA KLINIKA

943 01 49 05 - 747 43 48 52
Astillero Kalea 2 behea, Deba

ERASMUSEk dakarrena

Egileak: Martin Ulazia, Jare Arruabarrena, Izaro Elezgarai

2024ko maiatzaren 26an iritsi ziren Bretoiak Mutrikura. Astebete egon ziren gurekin Erasmus programaren bidez ezagutu genituenak gure ikastetxeak antolatutako bisitaldian, elkarrekin hainbat ekintza eta txango egin ditugu. Herritar guztientzat interesgarri iritzi diogu (hala izango ahal da) partaideontzat gogoangarria izan den aldi honen berri ematea eguneroko gisa.

igandea

Hamabi orduko bidaia luzearen ondoren iritsi ziren Mutrikura lagun bretoiak. Goizeko 08:00ak aldera ateratu ziren euren herrialdetik eta gurera 19:30 inguruan iritsi ziren. Gu Eulogio Ulazia geralekuan egon ginen zain, biribilgunean. Ailegaterakoan hainbat ikasleren familiek gonbidatu bretoi bana hartu zuen apopilo gisa. Elkar ezagutzeko bidea eskaini zitzaizen afari legea egin eta lotarako lekua erakutsita gonbidatzailearen etxean.

astelehena

Astelehen goizean gure bisitariekin batera esnatu ginen eta, gure ohiko azturri jarraiki, elkarrekin joan ginen eskolara. Ikastetxean aurkezpen ekitaldi bat antolatu zen eta gure kulturaren berri emateko Euskal dantza emanaldi bat eskaini genien. Jolas ordua eta gero beraiek Mutriku ezagutzera joan ziren eta gu institutuan geratu ginen gure ikas prozesuari eutsita. Arratsaldean, lagun artea eskaini genien kalean osteratzen bat eginda. Itsasoan bainu bat hartu eta bakoitza bere etxera joan zen afaldu eta atseden hartzeko.

asteartea

Esnatu eta 08:00etan goiko biribilgunean zain geneuzkan autobusak Donostiara joateko. Britainakoak beraien autobusean eta gu geurean 9:30ak aldera iritsi ginen Gipuzkoako hiriburura. Bertan **Artzain onaren** katedrala, Kontxa hondartza eta udaletxea ikusi ondoren, denbora libre izan genuen nahi genuena egiteko.

13:30etan bisitari eta gonbidatzaile denok batera ekin genion bazkaritarako otartekoak jateari. Bazkalondoan aisiarako tartea izan genuen berriz eta ondoren Mutrikura itzultzeko autobusa hartu genuen. Mutrikun bakoitza bere etxera joan zen gauzak uztera eta gero berriz elkartu ginen igerilekura joateko. Arratsaldea bertan pasa ondoren, harreragile familien abarora bildu ginen.

asteazkena

Gero eta gutxiago falta zen egonaldia amaitzeko eta, hortaz, ez zegoen lotan luze geratzeko astirik. Mutrikuko ikasleok institutuan geratu behar genuen baina 08:00etarako autobus geltokian geunden Gernikara zihoazen britainiarrei agur egiteko. Ia egun osoa han pasa ondoren itzuli ziren. Etorri zirenerako Saturrarán hondartzan geunden beraien zain eta pozik hartu genituen herriko beste txoko gustagarri hartan. Arratsalde ederra pasa genuen eta eguna amaitzeko Saturraráren bertan **pizza** batzuk jan genituen afaltzeko. Eta honezkero igarriko zenutenez, lotarako ordua nahi baino azkarrago iritsi zitzaigun.

osteguna

Azken bigarren egunean ere prest ginen gure bisitariak modurik adeikorrean agurtzeko. Zortzietan ziren goiko biribilgunetik autobusa hartu eta Bilbora joatekoak. Ia egun osoa bertan pasa ondoren arratsaldeko bostak aldera itzuliko ziren. Bakoitza bere harreragilearen etxera joan zen eta 19:00etan azken afaria egin genuen denok batera herriko elkarte batean. Hura izan zen oturuntza! Tortilla, atuna, kroketak eta hainbat gauza jan genituen. Afalostean denok batera buelta bat ematera joan ginen aste ahaztezin hari behar bezalakoa amaiera eskaintzeko.

ostirala

Gurekin izan ziren azken goizak arinago iratzarrarazi gintuen, izan ere, 07:30etan hartu behar baitzuten haien herrialdera itzultzeko autobusa adiskide egin genituen britainiarrek. Bidaia ona izan zezaten opa genien eta agur beroaren ondoren joan egin ziren. Bost eguneko esperientziari amaiera eman genion orduan.

Oso aste berezia izan zuten. Haiekin hitz egin ostean, ia guztiek esan ziguten bere lehen aldiz zela Euskal Herrian eta ez zutela horrelakorik espero. Esperientzia ederra eramane zuten haien etxeetara, gustura pasatu baitzuten astea, herriko txokoak ezagutuz eta itsasoan gozatzuz. Haiekin izan genuen harremana ona izan zen, elkarren artean desberdinak ginen arren eta ohitura desberdinak genituen arren, egunerokoa partekatzen saiatu ginen. Bost egun soilik izan ziren, baina oso esperientzia ona izan zen guztientzat.

DBH4KOAK SALOURA

2023-2024 IKASTURTEKO IKASKETA BIDAIA

Elene Palacin eta Maddi Ortiz

Maiatzaren 20ko astean Saloura joan bagara ere, xede horretarako urte guztian zehar aritu gara lanean. Merkatu txikia eta Santo Tomas moduko ekintzetan parte hartu dugu; horrez gain jertseak eta poltsak ere saldu ditugu. Maiatzaren 10ean desfilea egin genuen bi hilabetez entseiatzen egon ondoren eta, horrela, bidaiarako behar genuen diru guztia lortu genuen. Aipatu dugun moduan, maiatzaren 20an Saloura joan ginen eta han bizitakoan berri emateko eguneroko bat dakargu zuen jakingarri.

Maiatzak 20

Goizeko zortzietan goiko biribilgunean genuen hitzordura fin bildu ginen denok, maleta guztiak gorde, eta autobusean Saloura abiatu ginen. Bidea egiten genuen bitartean geldialdi bat egingo genuela zegoen aurreikusita eta halaxe egin genuen. Autobusean hiru ordu igaro ondoren, tartean komunera joateko etenaldi batzuk eginda, Rafting egiteko gelditu ginen Zaragozako Murillo de Gallego herrian. Ez dakienarentzat, Rafting-a ibaien jaitzian espezializatzen den kirol mota bat da, non pertsona talde bat baltsetan jartzen den eta arraunei eskuz eraginda ibaian behera jaitzen den. Rafting-a egin baino lehen, arropak aldatu genituen eta neoprenoak, kaskoa eta eskarpinak jantzi genituen, ondoren, autobusean ibaira abiatu ginen eta bertan arraunak eman zizkiguten. Zuzenean 8-7 pertsonako taldetan baltsetara sartu ginen. Ekintza amaitutakoan motxiletan etxetik prestatuta eraman genuen bazkaria bertan jan eta atsedendaldi bat egin ostean, berriro ere autobusean sartu eta Saloura abiatu ginen. Arratsaldeko zazpirak aldera iritsi ginen Saloura, hotelean afaldu eta gauean Salou ezagutzeko asmoz ingurunea ikustera joan ginen, eta pare bat argazki atera genituen.

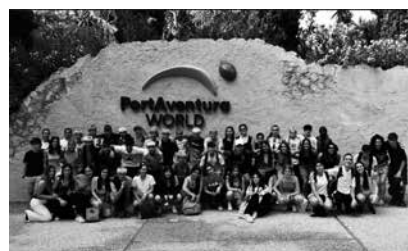

eta gero batzuk igerilekura joan ginen eta beste batzuk atsedendaldi hartzen gertatu ziren haien logeletan. Arratsaldean, bostak aldera, paintball egiteko tartea eskaini ziguten. Bi orduz aritu ginen horretan. Zortzietan berriz ere buffetera bueltatu ginen afaltzera eta gero Saloutik buelta bat ematera joan ginen.

Maiatzak 21

Ez genuen gosaritan denbora asko pasatzen, izan ere, beti zegoen prestatutako ekintzaren bat. Ikargarria izan zen Port Aventura egin genuen txangoa. Hainbat tresna eta gailutan jolasteko zortea izan genuen: Dragon Khan, Sham-bala, Tutuki Splash... Hantxe bazkaldu genuen egun hartan hotelak emandako otordua aldean hartu bainuenen. Arratsaldeko seieta itzuli ginen etxetat hartua genuen hotelera eta igerilekura. Afaldu eta gaue-rako prestatu ginen, hain zuzen ere, Enjoy dantzalekura joateko.

Maiatzak 24

Azken egunean goiz esnatu ginen eta bederatzieta gosaltzera joan ginen. Gosaltzu ostean maletak egiteko denbora izan genuen, batzuek ordurako aurreko gauean gauza gehienak maletan sartuak zituzten. Motxilak ere prestatu genituen Banana Boat ekintza egin behar genuelako, eta, beraz, bainujantzia eta aldatzeko arropak sartu genituen bizkar-zorroetan. Hamaiketarako gelak utzi behar genituen, beraz, maletak egin ostean gauza guztiak hartu genituela eta gelak txukun eta hutsik zeudela egiaztatu genuen. Hamabiak aldera, hondartzako pasealekutik ibilaldi txiki bat egin genuen ekintzako kokalekura iristeko. Bertan azalpen txiki bat eman ziguten eta jarraian aldageletara joan ginen gure gauza guztiak bertan uzteko eta bainujantzia janzteko. 7 eta 8 pertsonako taldetan antolatu gintuzten eta sorospent-txalekoak jarri zizkiguten, ondoren talde bat banana itxurako puzgarri baten gainean jarri zen eta itsasoan zehar ibili ziren txalupa batek gidatuta, gero talde guztiak osatu zuten ekintza dibertigarri hura. Hotelera itzulia azken bazkari-pasa egin genuen eta denbora librean izan genuen Mutrikura abiatu baino lehen. Laurak aldera gela denetako txartelak entregatu genituen eta autobusa hartu genuen Mutrikura itzultzeko. Geldialdi batzuk egin genituen eta, azkenean, gaueko hamarrak aldera iritsi ginen Mutrikura; maletak hartu eta elkar agurtuta borobildu genuen bidaiari ahaztezina.

Maiatzak 21

Asteartean, goiz esnatu eta hoteleko buffetean gosaltzu genuen, 8:30ak aldera. Gosaltzu ondoren denbora librean izan genuen egunerako prestatzeko eta behar genituen gauza guztiak hartzeko, baita lagunekin denbora pasa egon ahal izateko ere. Goizeko hamarrak aldera hoteletik irten, autobusean sartu eta Bartzelonarako bidea hartu genuen. Han bazkaria prest geneukan eta geure kabuz ibiltzeko aukera eman ziguten irakasleek, aurrez bueltatzeko ordua eta tokia adostu ondoren. Bartzelonan barrena ibili baino lehen, irakasleek erronka txiki bat proposatu ziguten: Ikasleok taldeka jarri eta irakasleek Bartzelona inguruan ipinitako argazki batzuen kokapena aurkitu eta argazkia atera behar genuen. Bakoitzak bere kuadrillarekin atera zituen argazkiak eta baldintza guztiak azkarren betetzen zituen taldeak saria irabaziko zuen. Sariak beranduago banatu zizkiguten, eta egun batzuk geroago jakinarazi zizkiguten irabazleak. Sariak gozoki poltsa batzuk izan ziren.

Maiatzak 22

Goizeko zortzi eta erdietan buffetera jaitsi ginen. Hamarretan Cami de Rondara joateko autobusa zain zegoen. Leku hartan ibilaldi ederra egin ahal izan genuen eta senadia zein hondartza dotoreak ikusteko zoria izan genuen. Azken hondartzan bainu bat hartu ostean autobusa gure bila etorri zela ohartu ginen. Hotelera heldu ginenean bazkaldu,

Salouren igaro dugun aste hau oso berezia izan da denontzat, beti gogoratu dugun bidaiari izan da eta. Eskerrak eman nahi dizkiegu gurekin etorri diren irakasleei, batez ere gurekin izan duten pazientziarengatik.

Kalaputxik eskerrak eman nahi dizkizue azken hilabeteetan orri hauetan zuen lanak argitaratu dituzuen ikasle guztioi. Aurrerantzean ere idazten jarraitu nahi baduzue, hemen izango duzue orri zuri bat zuen hitzekin eta irudiekin betetzeko.

....ZORIONAGURRAK....

UXUE

Zorionak Uxue!!!
Ekainak 7 an 8 urte!!
Muxu erraldoi bat
etxeko danon partez!!

IRAITZ

Zorionak opa dizkizugu
amona eta osabak
Mutrikutik, ekainaren
25ean betetzen
dituzulako urteak. Ongi
pasatu lagun artean eta
familian.

KLARITA

Zorionak eta urte
askotarako! jarraitu
beti bezalako alai eta
martxosa. Besarkada
eta matxo haundi
bat zure familikoen
partetik.

NAHIA

Zorionak Nahia!
Ekainaren 6an 8 urte
haundi!
Muxu erraldoiak famili
osoaren partez.

ITZIAR

Zorionak ixeko Itziar!!!
Matxo handi bat
Egurbidetarren partez.

KALAPUTXI

Mutrikuko Herri-aldizkarixa

250

KALAPUTXI

Ia 23 urtean 250 zenbaki, urtez urte, hilez hile
mutrikuarrei euskarazko irakurgaia eskura
ipintzen. Eutsi horri!

ZORIONTZEKO eta ARGAZKI ZAHARRAK ERAKUSTEKO

aldizkaria@kalaputxi.eus

whatsapp 635748393

ZELAIETA JAITEGIA

Olatz auzoa • Mutriku • 943604595

zabalik asteburuetan
eta jai egunetan

ANSORREGI
oinetakoak

erdiko kalea 9
mutriku
943 60 33 42
agerretxo@gmail.com

Joseba Iñaki Eleizgarai

masajista eta osteopatia

Tel: 630 788 059 - Konte kalea 22, Mutriku

Orgazki Zaharrak

Atxukalian, 1943 urte inguruan

Maria Dolores Manzisidor, Maria Teresa Txurruka «Maixa», Begoña Agirre «Txordo», Maria Teresa Elezgarai «Tokaio», Itziar Andonegi «Lekonde», Ageda Barrenetxea «Erronda» eta Mari Carmen Arrasate.

Ziñua soziedadean, 1980ko hamarkadan

Anizeto Landa «Perras», Jesus Mari Basterretxea «Txunbitaseneko buzua», Luis Mari Elezgarai «Paletas», Inazio Urreisti «Kotxorro», Gerardo Sustaeta «Mauel», Isidro Flores «Liño» eta Bixente Madina.

EKAINA

Larunbat goizean: (1) Lasuen-Elezgarai; (2) Lon Apraiz

astelehena	asteartea	asteazkena	osteguna	ostirala	larunbata	igandea
17 Apraiz	18 Apraiz	19 Apraiz	20 Apraiz	21 Lasuen-Ele	22 Lasuen-Ele	23 Lasuen-Ele
24 Zalduegi	25 Zalduegi	26 Zalduegi	27 Zalduegi	28 Burgoa	29 Burgoa (2)	30 Burgoa

UZTAILA

Larunbat goizean: (1) Lasuen-Elezgarai; (2) Lon Apraiz

1 Lasuen-Elez	2 Lasuen-Elez	3 Lasuen-Elez	4 Lasuen-Elez	5 Apraiz	6 Apraiz	7 Apraiz
8 Burgoa	9 Burgoa	10 Burgoa	11 Burgoa	12 Zalduegi	13 Zalduegi (1)	14 Zalduegi
15 Apraiz	16 Apraiz	17 Apraiz	18 Apraiz	19 Lasuen-Ele	20 Lasuen-Ele	21 Lasuen-Ele
22 Zalduegi	23 Zalduegi	24 Zalduegi	25 Zalduegi	26 Burgoa	27 Burgoa	28 Burgoa
29 Zalduegi	30 Zalduegi	31 Zalduegi				

EGUNEKO GUARDIA ZERBITZUA

09:00 - 22:00
Larunbat goizetan 09:30-13:00
Igande goizetan 11:00-13:00

Lasuen-Elezgarai.....626 611 392
Lon Apraiz.....630 055 097
Hiart Burgoa (Deba)667 338 890
Amaia Zalduegi (Deba)... .669 262 201

GAUEKO GUARDIA ZERBITZUA

22:00 - 09:00
Mikel Lekunberri Alberdi...943 20 42 30
Isasi 31, 20600 Eibar

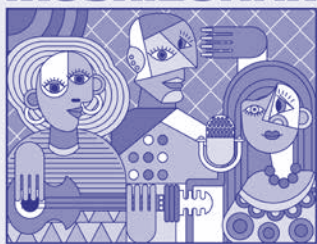
.....EKAINA.....

22 XIRI EGUNA
23 SAN JUAN SUA
29 SAN PEDRO eguna
22:30 Goiko plazan Anaiarte Abesbatza

.....UZTAILA.....

06 23:00 Goiko plazan Madalen Abesbatza eta Akordeoi Taldea
13 23:00 Kiroldegan Musika Banda+Gure Ametsa dantza taldea
+Sorotan Bele
20 22:30 Goiko plazan Afrika Binbang
21etik **25**era **MALEN JAIXAK**

UDAKO KULTUR IKUSKIZUNAK

EKAINAK 29 - 22:30 GOIKO PLAZAN
ANAIARTE ABESBATZA
UZTAILAK 6 - 23:00 GOIKO PLAZAN
AKORDEOI TALDEA + MADALEN ABESBATZA
UZTAILAK 13 - 23:00 KIROLDEGAN
SOROTAN BELE
+ MUTRIKUNO MUSIKA BANDA + GURE AMETSA DANTZA TALDEA
UZTAILAK 20 - 23:00 GOIKO PLAZAN
AFRIKA BINBANG
ABUZTUAK 3 - 23:00 GOIKO PLAZAN
LABARRETAN DANTZA IKUSKIZUNA
ABUZTUAK 10 - 23:00 GOIKO PLAZAN
IDOIA ASURMENDI

BISITA GIDATUAK

• Zazpi hondartzak • Mutriku marinela •
• Olatu planta • Nautilus, Flyscheko fosilak •
• Arrietakua jauregia •

Egunak, ordutegiak eta hizkuntza kontsultatzeko:
Turismo bulegoan edo www.geoparkea.eus helbidean

aldizkaria@kalaputxi.eus
whatsapp 635748393
uztaileko aldizkarian
argitaratzeko
uztailaren 5erako
bidali zuen mezuak

MENDI-IRTEERAK 2024

Irailak 8

Ezkabako ihesa - GR-225, 3. etapa: Saigots - Sorogain

Urriak 20

Legate (870 m), Nafarroa

Urriak 27

Gipuzkoako Mendizale Federazioaren
XXXVIII.MENDIZALE HELDUEN IBILALDIA

Azaroak 17

Barazar – Saibi (946 m) – Mañaria

Abenduak 3

Deba

ODOLA EMATEA 2024

abuztuak 23

• urriak 18 • abenduak 20 •

17:00etatik 20:30ak arte anbulatorioan

Gipuzkoako Odol Emaileak

Euskal abizenak badituzu baina agiri ofizialetan erdal grafian idatzita baldin badaude, baduzu aldatzeko aukera. Oso erraza da egin beharrekoa, eta erroldatuta zauden herriko udaletxean edo Erregistro Zibilean egin dezakezu.

ABIZENA ERE EUSKARAZ

Abizenak
euskalduntzeko
kanpaina

Abizenak
Euskaraz
izena
Maien

BEHAR DIREN AGIRIAK

- ✓ **Nortasun Agiriaren fotokopia.**
- ✓ **Jaiotza ziurtagiria.**
Erregistrok zauden herriko udaletxean edo epaitegian eskatu behar da.
- ✓ **Errolda agiria.**
Udaletxean eskatzen da. Beita online ere.
- ✓ **Familia liburua.**
Seme-alabanik izanez gero edo ezkontuta egonez gero.

UDALERRI
EUSKALDUNEN
MANKOMUNITATEA

Mutrikuko Udala

ALDATU ORAIN!

Zalantzak argitzeko
galdetu udalari edo euskaraz zebiltzan

Informazio gehiago

uema.eus

ERDI-MAILA:

MANTENTZE-LAN ELEKTROMEKANIKOA
BEROA SORTZEKO INSTALAZIOAK
INSTALAZIO ELEKTRIKO ETA
AUTOMATIKOETAKO TEKNIKARIA
ELIKAGAIAK ELABORATZEKO TEKNIKARIA
SOLDADURA ETA GALDARAGINTZA

GOI-MAILA:

ELIKAGAIEN INDUSTRIAKO
PROZESUAK ETA KALITATEA
ADMINISTRAZIOA ETA FINANTZAK
WEB APLIKAZIOEN GARAPENA
AUTOMATIZAZIOA ETA
ROBOTIKA INDUSTRIALA
MEKATRONIKA INDUSTRIALA
EFIZIENTZIA ENERGETIKOA ETA
EGUZKI ENERGIA TERMIKOA
FABRIKAZIO MEKANIKOKO
PRODUKZIOAREN PROGRAMAZIOA

ESPEZIALIZAZIO IKASTAROA:

ZIBERSEGURTASUNA ERAGIKETA-
TEKNOLOGIEN INGURUNEETAN

Eman
izena!

LANBIDE HEZIKETA

Markina-Xemein | 94 616 90 02 | info@leartik.eus
www.leartik.eus

lea artibai
ikastetxea

BERTAKO ARRAIN KONTSERBA TRADIZIONALEN ZUZENKO ETA ONLINE SALMENTA

Produktu berriak

Panko
kroketak

Gildak

Zuzeneko salmentaren udako ordutegia:

Astelehenetik-ostiralera: 9:00-18:30 | Larunbatak: 10:00-14:00

Online salmenta: www.tiendayurrita.com

sarean edota dendan erosteagatik

%20ko deskontua

Zuzeneko salmentan: 50€ tik gorako erosketetan, uztaila eta abuztuan erabilgarri

Online salmentan: 50€ tik gorako erosketetan ondorengo kupoia sartuz: #KALAPUTXI

(+34) 627 38 46 45

pedidos@yurritagroup.com

Casa Mauleon Etxea